

GESTRIKE

Resonans

Nr 4 – 2006 Medlemsblad för Gästriklands Spelmansförbund

Jonas Olsson och DeVita spelar i Gästriketräsket i Bingsjö
sommaren 2006

Ordförandens ruta

Hösten väntar på vintern och under tiden har både Gästrike Sång- och Låtverkstad haft sina två första helgkursammankomster.

Jeanette Evansson hade 13 deltagare på fioler, bas, gitarrer och flöjt den första helgen. Vid den andra helgen i november hjälpte Per Börjesson och Jonas Olsson till med inspirerandet.

Åsa Larsson i Myre håller Sångverkstaden igång. Hon har 10 sångsugna varav en är man. Hon utgår från våra gästrikiska sångtraditioner och blandar sedan in en del annat också. De arbetar mycket i smågrupper och får sjunga både med och för varandra hela tiden.

GUF, Gävleborgs Ungdoms Folkband har fått 16 nya medlemmar. De som varit med i förra omgången kan så mycket och har fått så mycket kunskap att det nu är upp till dras egen vilja och lust att fortsätta spelandet på olika sätt. Bland de nya finns fyra ungdomar från Gävle. De spelar slagverk, blockflöjt, tvärflöjt samt cello/bas. Kul med lite annorlunda folkmusik-instrument och att det för en gångs skull är ungdomar från Gävle.

Johanna Bölja-Hertzbergär igång med en sångstudiecirkel i Gävle i Studieförbundet Bildas regi. 8 st deltar och av dem så är 5 st även medlemmar i kören Coffe Beans. Kul att allt fler upptäcker folkmusikens möjligheter.

GSFs styrelse planerar två kurser till våren. Det var länge sedan och verkligen på tiden. En blir en fortsättning på letandet efter eventuella egenheter i gästrikiska speltraditioner. Där ska vi ta danstraditionerna till hjälp.

Den andra kursen håller vi samma dag som årsmötet dvs lördag den 10 mars, förhoppningsvis på Västerbergs FHS. Det blir en ren spelkurs med låtar och låtars karaktär.

Dessutom tillönskas en GOD JUL och ett GOTT NYTT SPELÅR

Eder Michael

Gästriklands Spelmansförbund hemsida: <http://hem.passagen.se/berman/>

GSFs PG 542598-8 VUXENMEDLEM: 180 KR, UNGDOM UPP TILL 20 ÅR: 100 KR. UNGDOMSFOND PG 249888-9 VÄLKOMNAR BIDRAG !

ORDFÖRANDE:

Michael Müller Hjortstigen 8 80642 Gävle 026-519450 michael.muller@telia.com

KASSÖR:

Bertil Månsson Lindesnäsv.11 C 80628 Gävle 026-197880 berman@telia.com

SEKRETERARE:

Bertil Ridal Skolgatan 39 80645 Gävle 026-182987 bertil.ridal@home.se

LEDAMÖTER:

Helena Johansson Koppartjärnsv.9 81290 Storvik 0290-31067 sturehelena@hos.sandnet.se

Sture Johansson Koppartjärnsv.9 81290 Storvik 0290-31067 sturehelena@hos.sandnet.se

Kristina Selinder Brunnsgatan 51C 80252 Gävle 026-108970 kristinaselinder@hotmail.com

Lena Brunk Jonasas, Krattev 3, 81396 Torsåker 0290-45105 sten.brunk@telia.com

lana.brunk@hofors.se

SUPPLEANTER:

Bertil K Persson Åsgård 4351 82040 Järvsö 0651-41905 bertil_k40@hotmail.com

Anders Lindborg Lingbokroken 10 81022 Årsunda 026-292102 lassasanders@hotmail.com

MEDLEMSMatrikel / KONTAKT SSR

Pär Bäcklin Älgstigen 17 I 81141 Sandviken 026-259655 par.backlin@lg.se

Gestrike-RESONANS

Gästriklands Spelmansförbunds medlemstidning

Ansvarig utgivare är GSFs ordförande Michael Müller

TIDNINGSREDAKTION:

Michael Müller se ovan

Anders Lindborg se ovan

Mikael Nykäsenoja Yttermyrav 5 81293 Kungsgården 0290-37614 mikael.nykasenoja@sandviken.se

Bertil K Persson Åsgård 4351 82040 Järvsö 0651-41905 bertil_k40@hotmail.com

Häsunstämman

Helgevenemanget arrangeras av Arrangörsföreningen Folkmusikfest i Gästrikland men Hedesunda Hembygdsförening är förtjänstfullt involverade i hela helgkonceptet kring spelmansstämman och Folkmusikfesten i Hedesunda i augusti. På fredagskvällen var det spelmansstämma på Åsudden dvs föreningens hembygdsgård på Ön i Hedesunda. Jag var inte där men enligt programmet så var det en ungdomskonsert där Vox Gesticiae sjöng. Spelade gjorde Jeanette Evansson med Agnes Nykäsenoja, Ida Renström, Sanna Welén, Elin Skogh och Malin Månsson. Därefter var det spelmanspub på campingen en bit söderut på Ön.

Av lördagens verkstäder blev endast näverlappstillverkning/blåsning av. Synd på så bra utbud. Gästriklands spelmän kan väl det mesta redan..... Vid den efterföljande spelmansstämman var undertecknad konferencier, så nu är det direktrapport. Åsudden är en otroligt vacker sommarplats med luftig miljö. Besökarna var inte alltför många, men spelmän var det tillräckligt av för att få till en mycket varierad uppspelning. Säg det instrument som inte hördes. Därtill visade Valbo och Rillens dansare och spelmän ett urval lokala danser från trakten. Kl 18 började konserten med Gestrice och Jernbergsmusiken inomhus på Stavgården på Åsen 100 m från Åsuddens dansbana. Härlig musik vet ju de flesta att det är och när världens bästa uttolkare av musiken framför den så finns inget mer att begära. Jo, kanske att konserten blev alldeles för lång. Man orkar inte ta in i mer än max 60 min. Här höll man på i mer än dubbla tiden. Utöver detta var fina spelstugor tillgängliga och dansmusik levererades i Stavgården till dansare som aldrig ville ge sig (positivt!).

Dansspelerskor foto:Müller

Senare på kvällen var det spelmanspub på Campingen igen. Tänkte jag skulle fara dit och pubspela lite, men det visade sig vara konsertkonceptet som fortsatte även där inför en hyfsad publik i mörkret. Möjlighet till spontanspel fanns inte så länge jag hade tålamod och ork att vänta.

MM

Höstens Folkmusikhelg numero uno

Kan man säga annat än det om 13-16 oktober. Supergruppen NÅRA spelade på Gävle Konserthus på fredagen. Duon Idenstam & Hedin gav en dånande gratiskonsert i Ovansjö kyrka till lördagkvällens helmålsringning. Tre Dragspelare spelade både på Gävle Konserthus på söndagen och på Drömfabriken i Sandviken på måndagen. Öronen gick i kors.

För att ta det i lugn ordning. NÅRA består av gotländskt sjönsjungande Gunnel Mauritzson som tillsammans med Björn Ståbi och Bengan Janson skapar intim stämning och alldeles fantastisk musik. Med ett personligt förhållningssätt och material från en alldeles färsk CD förgyllde de fredagskvällen för glada och nöjda åhörare. Arrangerade gjorde GFMF.

Många hade ringt pastorsexp. och funderat på var Ovansjö ligger. Vi som bor i trakten vet självklart att det är det gamla sockennamnet, men det finns inte som ortsnamn.....kyrkan ligger ju i Kungsgården. Nåväl tillräckligt många (204 st) hade hittat fram till sockenkyrkan. Den talrika publiken nästan fyllde kyrkan och akustiken blev till det bättre menade musikanterna Johan Hedin på nyckelharpa och Gunnar Idenstam på orgel. Den orgel han spelade på var kyrkans flyttbara digitala orgel som kostatmycket peng. Den fyllde dock emellanåt kyrkan totalt med sina klanger, för det finns många "smörjkoppar" att dra ut och pedaler att trampa på, förutom tre rader med klaviatur. Johans harpa var också ljudförstärkt och hördes bra. Orgeln var dock väl ljudstark emellanåt för dem som satt längre bak i kyrkan. Där jag satt hördes dock allt som välljud.

Harpa och digital orgel i Ovansjö kyrka Foto:Müller

Duon botaniserade bland 16-1700-talslåtar ur barockens klassiska och folkmusikaliska verk(spelmansnotböcker). Samspel och nyskapande av gamla låtar och klanger. Avslutningsnumret "Bellmans polska" innehöll både en del improvisation och massor av orgeltoner mot slutet av framförandet. Mycket mäktigt och imponerande. Väl värt 30 minuters bilåkande. Missa dem inte nästa gång. Inte mindre imponerad blev jag av SOS stora ljusstake i plast/glas-järn-sten vid kyrkan utgång. Konstsmeden Sven-Olof Sundberg upphör aldrig att

övertaska med sina verk ! Vid utgången sålde spelduon nästan slut på sina CDn. Inte konstigt med tanke på den härliga konserten.

Rikskonserters folkmusikproducent Sten Sandahl sätter med fingertoppskänsla emellanåt samman musikanter så att tre musiker blir musikaliskt mer än tre. I detta fall kom ett 80-tal åhörare till Bo Lindesalen för att lyssna på dragspelshanterarna. Svensken Lars Karlsson kunde verkligen hantera sina durspel och han spelade allt från Jularbos första komposition på enradigt till argentinsk tango. Malmöboende romern Lelo Nika med balkansk tradition har ett dragspelens Rolls Royce ur vilket han frambringade alla möjliga musikaliska ljud. Han hanterade det med flyhänt skicklighet och ibland som värsta rockgitarlisten. Ekvilibristiskt ! I Frankrike boende Madagaskarfödde Régis Gizavo gav förutom sitt, för oss ovanliga dragspelshanterande, även prov på fantastisk sång till sitt spelande. Rullande rythmer och tätt spel tog publiken ut och bortanför Europas horisont. Trots att musikanterna bara känt varandra i 4-5 dagar så spelade de även tillsammans. Det var då som tre dragspelare blev mer än tre...musikaliskt sett. Bl a spelade man en läcker, stämningsfull hyllning till havets dyningar med mycket bälg ljud och enstaka toner. På Sandvikska Drömfabriken var det på måndagen likaså fullt hus och den dittills bästa konserten berättade Lars för mig då vi tillfälligtvis sågs dagen efter på torget i Gävle. Han berättade även att han och hans bror driver dragspelsföretaget som hans far startade på 1970-talet. Man har 50% av Sveriges dragspelsimport genom kontakt med flera italienska firmor och en tysk fabrik. Även i Holmsveden var det nästan publikrekord och i Alfta, mitt i dragspelmeckat, skrev Ljusnan en lyrisk recension om att alla fördomar kring dragspelet som bara gammeldansinstrument nu äro borta. Ta in dragspelet i hårdrocken – det platsar !

MM

Sensationellt fynd i avkristnad kyrka på Norrlandet.

Instucket bakom en mursten, hittades detta av ålder gulnade pergament som är märkt "Myrrämorti" dvs Myrdödaren. Vår kände spelman från Utnora var inte bara spelman, järnbärgare, kock, mandelgnestillverkare, entreprenör, underhållare, undergörare, uppfinnare, MD-tillverkare(skivbolagsdirektör), utan han var även målare, restaurerare och utfyllare. Experter menar att kyrkans övermålade medeltidsmålningar är sensationellt väl tillkladdade och att färgernas klarhet troligen beror på Myrdödarns hemliga färgrecept. Troligen ingår någon beståndsdel mandelgnes menar undertecknad. Den beståndsdel som gör fortfarande under emellanåt.

Menar amatiforskare Michael

Påbörjning för målaren Håkan		Per	
		14	25
Mar	13	10	14
May	19	7	50
"	26	0	37
"	30	7	00
June	1	3	00
"	5	5	10
"	10	11	00
"	15	15	00
"	20	3	75
"	25	11	20
July	1	6	00
"	3	24	10
"	5	17	8
"	7	20	00
"	10	50	00
"	13	6	17
"	17	32	00
Totalt för 14/11/1400 Summer		946	91
Håkan			

I skrivande stund rapporteras om fyndet i trakten mellan Hille och Trödje av en minnessten (bautasten) över "Myrdödaren". Troligen har bygdens folk velat hedra denne nestor, denne bygdens son, med ett ärevärdigt minne. Inskriptionen på stenen lyder: *"Han kom med lycka, kunde sådan sten stycka. Gnes han kunde göra, med känsligt öra höra. Låtar ur fiolen han locka, så gubbarna de skrocka, och Hillepigorna de pocka, på en dans, en longuedans. Heder åt en sådan man, Myrrhä voro hans namn."* (Förf.anm. "gnes" torde tyda på den lokala drycken mandelgnes).

Lokal mat är på tapeten och vår engagerade rapportör i Trödje har berättat att en granne till honom sagt att hans morfars far brukade göra den bortglömda läckerheten Beitost. Den kryddades före lagring med de endast lokalt förekommande ätliga rostade myrorna (bottnus antus). Detta tyder på att vår gastronomiske spelman Myrdödaren hade ett finger med i kryddningen. Denna, för trakten speciellt producerad läckerhet, förtärdes med ett särskilt välsmakande öl, den så kallade Beitostölen. Vilket raskt gör det dags att rapportera från en fin helg i Norge där spelmän från Gästriket var veckan efter midsommar.

Beitostöl som besöktes, inte inmundigades.

Jag och min norska själasyster hade bestämt oss för återuppleva en landskappleik tillsammans, så när midsommaren just börjat packade jag bilen och for till Norge. Denna gång var det i Beitostölen i Valdres högt uppe i de norska fjällerna som detta stora arrangemang gick av stapeln. Vi var där från torsdag till söndag och sommar'n var som allra bäst, sol och härligt varma dagar. Alla hotell och pensionat var fullbelagda, likaså campingen. Denna lilla bygd fullkomligt vimlade av folk. Som tur var hade vi en lägenhet som väntade på oss. En överraskning i form av Storviksborna Helena och Sture Johansson dök också upp..

Eftersom det heter kappleik så var det tävlingar i både spel och dans och detta utfördes i olika klasser och på olika platser i fjällbyn. Spel på flatfele og hardingfele, torader, munharpe, langeleik og fløyte mm. Dansen bestod av springar, gangar, halling, rull och pols mm. Vi fick noggrant läsa programmet och försöka välja ut det vi helst ville se och höra. Eftersom de flesta av Norges bästa folkmusikanter och dansare var där så ordnades även fantastiskt fina konserter i anslutning till kappleiken. På kvällarna var det dans på alla hotell och i idrottshallen m fl ställen. Man dansade överallt, i spisesalen, på puben, i foajen på hotellet, ute på gatan....

På ett hotell dansade man hallingspringar och telespringar i olika salar, på nästa hotell dansades pols och rull och rundom, i idrottshallen var det bygdedans och gammaldans. Folkmusiken den fullkomligt flödade dessa dagar, överallt hördes musik. Fantastiska dagar som förstås gick alldeles för fort. Och nätterna med för den delen....

Lena Brunk

Det snurrar mucket när hallinghatten ska ner. Foto: Lena Brunk

Mera om Beitost-ölen. (Norges ö finns inte på våra skrivare, det ska vara ett o med korsat snedstreck)

Sture anm.

Sture & Helenas resa till vår tredje landskappleik gick via Sunne och en föreställning med det passande namnet Peer Gynt på Västanå teater, som härmed rekommenderas på det varmaste. Vidare genom ett Oslo som ej rekommenderas för biltrafik. Trångt stressigt och rörigt. Camping nära Holmenkollen och sedan mot Beitostölen via Fagnäs där Sandvikens splm. gästade några gånger.

Vi närmade oss Beitostölen 900 m. ö. h, som huvudsakligen är en skidsportsanläggning av rang, på torsdag em. Vi hade tidigare under våren försökt boka rum, men icke! Vi bodde in oss på campingen som höll hög klass och bjöds på musik av hardingfeler i tält och husvagnar runt om oss. Då ringde mobilen och Lena Brunk erbjöd oss plats i deras lägenhet! Vi tackade för det generösa erbjudandet men kände att stämningen, musiken och den milsvida utsikten över snötäckt fjäll var så underbar att vi stannade på campingen. På natten efter allt dansande, genomsvevigt kommen till tältet med nästan noll på termometern ångrade vi oss nästan.

Det goaste för våran del var Gjöviks spel og dansarlag som spelade till dans med pols och någon reinländer i foajen till ett av hotellen. Skriver helt under på Lenas beskrivning av kappleiken men vill tillägga att pilsnern var både dyr och svag!

sture & helena johansson

Instrumentförsäkringsinfo

En mycket förmånlig instrumentförsäkring i samarbete med SSR och Folksam. Ta den även DU.

Premieperioden startar 2007-02-01 och gäller ett år. Premien är lika oavsett när man tecknar försäkringen under året.

För nya försäkringstagare gäller det att hänga med från början om man vill ha full valuta för pengarna. Kontakta Bertil Månsson när det gäller försäkringsfrågor 026-197880,

berman@telia.com Se bif A4 med info.

Gästrike Låtverkstad en söndag i oktober på Västerbergs FHS. Fattas gör Unni och Petra.

Även Sångverkstaden sjöng sig igenom söndagseftermiddagen i oktober. Åsa Larsson näst längst till höger ledde. Fattas gör tre av deltagarna som inte kunde vara med denna första gång. Smart kille: ensam med så många härliga tjejer....

En ny omgång GUFare har kvalificerat sig efter uppspelning och uttagning på Slottet i Gävle i augusti.. De har nu träffats två helger. Här en session där den rörlige och energiske ledaren Jonas Olsson jobbar med kompsidan i bandet. Deltar i nya GUF gör Gävleborna Anna "utanskinnpåfingrarna" Hed som spelar cello och bas, Timmy Fredriksson på slagverk, Maja Jonsson tvärflöjt samt Vendela Ekeberg på blockflöjt. Annas pappa är klarinett och saxofonspelande Göran och Vendelas pappa Rolf spelar nyckelharpa och var en gång aktiv i Söderfors Brukskapell.